

Voor ik het vergeet...

VORMING OVER DEMENTIE

1. Wat is dementie?

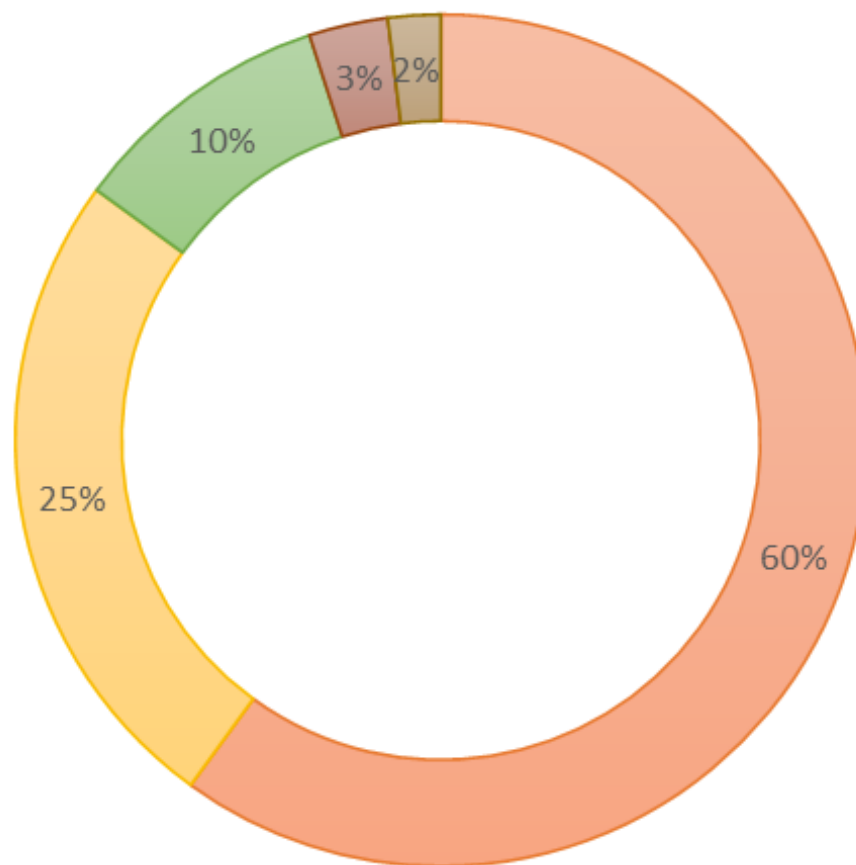
= een groot aantal aandoeningen waarbij verstandelijke en lichamelijke vermogens geleidelijk aan achteruit gaan

= een syndroom: bundeling van verschillende oorzaken

Soorten dementie:

- Syndroom van Alzheimer
- Frontotemporale dementie
- Vasculaire dementie
- Dementie bij de ziekte van Parkinson
- Jongdementie
- Het syndroom van Korsakov
- ...

- Syndroom van Alzheimer
- Vasculaire dementie
- Frontotemporale dementie
- Lewy-Body dementie
- Overige

2. Gedrag van personen met dementie

De 'bedreigde ik'

- Beginnende verwardheid, leeft nog in het hier en nu
- Vastklampen aan herkenningspunten
- Snel beledigd, wantrouwig, beschuldigend

Zo weinig mogelijk corrigeren, fouten benaderen met humor

In discussie gaan, ondervragen: *"Weet je nog wie ik ben?"*

De 'verdwaalde ik'

- Weinig verschil tussen vroeger en nu
- Spanning & intense emoties, ongeremdheid
- Beperkt concentratievermogen
- Zoekend naar het warme & vertrouwde

Contact zoeken: zacht spreken, oogcontact maken, op gelijke hoogte zitten

Gevoelens tegenspreken of bestraffen: *“Daar moet je toch r*

De 'verborgen ik'

- In zichzelf gekeerd, passiever
- Emoties beperken zich tot tevreden & ontevreden
- Gevoelens kunnen niet meer verwoord worden
- Snel afgeleid & overprikkeld

Isolatie doorbreken: aanraken, snoezelen, zingen, wandelen

Denken dat de persoon geen gevoelens meer heeft of geen

De 'verzonken ik'

- Er is amper nog contact mogelijk
- Foetushouding, soms met kleine bewegingen of gekreun
- Gevoelens spelen geen grote rol meer, er is vnl. lust of onlust
- Enkel horen, voelen, proeven, zien, ruiken (→ de zintuigen)

Prettige prikkels (vb. geuren, zachte muziek) aanbieden en storende prikkels (vb. geroep, felle muziek) vermijden

De bewoner niet meer respecteren als persoon, als een klein kind behandelen

Maria is al vijf jaar vrijwilliger in Denderrust. Op maandag doet ze steeds de cafetaria.

Georgette, die naar het dagcentrum komt, wandelt de cafetaria binnen en bestelt een kop

koffie. In plaats van te betalen met eurostukken, haalt ze enkele knopen uit haar

portefeuille en wandelt ze weg. Als Maria haar hierop aanspreekt, wordt Georgette enorm

kwaad en begint ze luid te roepen. *“Zegt gij nu dat ik een dief ben?”*

Bedreigde ik

Verdwaalde ik

Verzonken ik

Frans geeft elke week een bewegingsactiviteit op de Waterval. Sinds vorige week is er een nieuwe bewoonster, Rosa. Zij zit in een rolstoel in de leefruimte. Frans vraagt haar of ze graag eens meedoet. Rosa kijkt hem aan, maar geeft geen reactie. Hierop gaat hij verder met zijn activiteit zoals gewoonlijk. Hij verzamelt zijn vast groepje bewoners in een hoekje in de leefruimte en gaat van start. Maar zodra hij de muziek opzet, begint Rosa luid te roepen. Frans gaat naar haar toe en maakt zich kwaad. *“Als je niet wil meedoen met de activiteit, moet je hem ook niet verstoren!”*

Bedreigde ik

Verdwaalde ik

Verzonken ik

Anne komt regelmatig als vrijwilliger op de beschermde afdeling. Sinds Mariette, een bewoonster van de afdeling, terugkeerde van het ziekenhuis is haar verwardheid enorm toegenomen. Ze is onrustig en loopt de hele dag rond op de afdeling, waar ze iedereen aanklampt en vraagt waar haar moeder is. Een verpleegster vraagt aan Anne of zij niet kan zorgen voor wat afleiding. Anne besluit daarom om samen met een vijftal andere bewoners en nog een groep vrijwilligers een uitstap naar het café te organiseren. Eenmaal Mariette echter in het café is toegekomen, zit ze de hele namiddag te huilen.

Bedreigde ik

Verdwaalde ik

Verzonken ik

3. Communicatie

1. Goed begonnen is half gewonnen!
2. Spreek traag en duidelijk
3. Wees voorspelbaar
4. Benoem de zintuigen
5. Spiegel het gedrag

3. Communicatie

6. Ga mee in het verhaal
7. Wat is het gevoel achter de woorden?
8. Behoud het gevoel van controle
9. Hou het contact speels (humor)
10. Behandel de persoon als een volwassene

Het belevingsgericht gesprek

Open vragen
stellen

Gevoelens
spiegelen

Herhalen

Woorden
aanreiken

Universele
wijsheden

Samen-
vatten

Bevestigen

4. Aangepaste activiteiten

- Geen verplichtingen
- Volgens interesses van bewoner
- Niet het resultaat, maar de handeling telt
- Focus op het wél kunnen
- Herinneringen ophalen
- Zintuigelijk

